

IX Ka 1/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w Wydziale IX Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – S. S.O. Aleksandra Nowicka (spr.)

Sędziowie: S.O. Andrzej Walenta

S.O. Lech Gutkowski

Protokolant st. sekr. sąd. Katarzyna Kotarska

przy udziale przedstawiciela (...)Urzędu Skarbowego w T. Moniki Łukaszewicz

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2014r.

sprawy **W. D.** oskarżonego z art. 57§1 kks

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 3 lipca 2013 r., **sygn. akt II W 21/13**

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. zwalnia oskarżonego od obowiązku poniesienia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, a wydatkami powstałymi w tym postępowaniu obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 1/14

UZASADNIENIE

W. D. został oskarżony o to, że:

1. wbrew przepisowi art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.) uporczywie nie wpłacał w terminie, tj. do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, na rachunek (...)Urzędu Skarbowego w T. podatku od towarów i usług za miesiące: maj 2011 r., lipiec 2011 r., wrzesień 2011 r., przez co uszczuplił podatek od towarów i usług w łącznej kwocie 584,042,00 zł,

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks,

2. wbrew przepisowi art. 44 ust. 1 pkt 1 i ust. 6 oraz art. 45 Nr 51, poz. 307, z późn. zm.) uporczywie nie wpłacał. 4 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U z 2010 r. Nr 51, poz. 307, z późn. zm.) uporczywie nie wpłacał w terminie, tj. za okres do stycznia do listopada do dnia 20 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni, a za grudzień do 20 grudnia roku podatkowego zaś z tytułu zeznania rocznego w terminie do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym, na rachunek (...)Urzędu Skarbowego w T. zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiące: od marca do grudnia 2011 r. w łącznej kwocie 290.928,00 zł oraz podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu zeznania podatkowego PIT-36L za 2011 r. w kwocie 299.030,00 zł

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks,

Sąd Rejonowy w Toruniu wyrokiem z dnia 3 lipca 2013 r. (sygn. akt 11 W 21/13) uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynów zarzucanych w akcie oskarżenia stanowiących wykroczenia skarbowe z art. 57 § 1 kks i za to, po zastosowaniu art. 50 § 1 kks, na podstawie art. 57 §1 kks i art. 48 §1 i 4 kks wymierzył mu karę grzywny w wysokości 20.000 złotych; zasądając od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2.000 złotych tytułem opłaty sądowej i obciążając go wydatkami postępowania w wysokości 90 złotych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 57§ 1 kks poprzez przyjęcie, że oskarżony w sposób uporczywy uchylał się od wpłacania podatku w terminie, zaś z ostrożności procesowej obrońca podniósł zarzut rażącej niewspółmierności wymierzonej oskarżonemu kary 20.000 złotych grzywny w sytuacji gdy prawidłowa ocena prowadzi do wniosku, że sąd określając wysokość kary nie uwzględnił dostatecznie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego.

W związku z powyższymi zarzutami obrońca wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o wymierzenie kary przy zastosowaniu nadzwyczajnego złagodzenia kary albo odstąpienia od jej wymierzenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego jest oczywiście bezzasadna.

W analizie sądu meriti nie sposób się doszukać błędów i zaniechań, na które powołuje się obrońca w apelacji. Ocena zebranych dowodów oraz materialno-karna ocena zachowań oskarżonego jest poprawna i rzetelna.

Obrońca podnosi, że nietrafnie przypisano oskarżonemu popełnienie wykroczeń polegających na uporczywym uchylaniu się od terminowego uiszczania podatków (VAT i dochodowego od osób fizycznych) w sytuacji gdy nie płacił tych należności z przyczyn od siebie niezależnych tj. z uwagi na swoją trudną sytuację finansową. Obrońca podkreślił, że oskarżony nie był w stanie zgromadzić środków na należności podatkowe, dlatego nie można mu przypisać winy w zakresie przypisanych mu wykroczeń, jednakże nie można jego stanowiska podzielić gdyż Sąd Rejonowy dokonał właściwiej analizy stanu faktycznego, słusznie przyjmując, że zachowanie oskarżonego, polegające na niewpłacaniu podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego od osób fizycznych w ustawowych terminach w okolicznościach określonych w zarzutach, wypełniło znamiona wykroczeń z art. 57 § 1 kks. Apelacja kwestionująca tą ocenę jest polemiczna.

Aktualna linia obrony oskarżonego - prezentowana w apelacji - nie jest przekonująca. Sąd meriti słusznie zwrócił uwagę oskarżonemu, że decydując się na czynności podlegające opodatkowaniu (co oznacza, że dysponował zasobami by zrealizować transakcje stanowiące podstawę opodatkowania podatkiem VAT i dochodowym), winien także zatroszczyć się o środki na uregulowanie wszelkich należności publicznoprawnych wynikających z tych czynności. Oskarżony część swojego dochodu (który bezsprzecznie osiągał dochód skoro jego zaległość podatkowa w zakresie podatku dochodowego za rok 2011 wynosi blisko 300.000 złotych), winien przeznaczyć na pokrycie zobowiązań podatkowych, czego nie czynił.

faworyzując inne wydatki swojej firmy kosztem wymagalnych należności wobec Skarbu Państwa. Zachowanie takie prowadziło de facto do tego, że oskarżony przerzucał ciężar swoich niepowodzeń gospodarczych na Skarb Państwa i innych podatników regulujących terminowo swoje zobowiązania podatkowe. W konsekwencji Skarb Państwa i pozostali podatnicy kredytowali (przynajmniej przez okres za jaki zalegał z płatnością podatków) działalność oskarżonego, który bieżące środki przeznaczał wyłącznie na dalsze finansowanie i rozwój swojej działalności, rezygnując zupełnie z regulowania zobowiązań publiczno- skarbowych. Nadmienić należy, że oskarżony osiągał w 2011 roku dochód w niemałej przecież wysokości bo ponad 1,5 mln złotych, a niewątpliwie dochód z działalności jest wyznacznikiem kondycji finansowej i zdolności płatniczej podatnika. Analizując więc sytuację ekonomiczną oskarżonego po wysokości dochodu jaki osiągnął (ujawnił w deklaracji podatkowej), należy stwierdzić, że miał środki by w terminie uregulować (w całości lub chociaż częściowo) swoje zobowiązania podatkowe. Zła wola oskarżonego

polega więc na tym, że gromadził i wydatkował dostępne mu środki finansowe na cele inne niż podatkowe. Pozyskując środki na samą czynność (transakcję), która stanowiła podstawę opodatkowania, nie interesował się potrzebą posiadania środków na podatek od tych czynności.

Już na marginesie należy dodać, że wersja oskarżonego o jego trudnej sytuacji ekonomicznej, która uniemożliwiła - według jego zapewnień - terminowe rozliczenie się z urzędem skarbowym, pojawiła się dopiero po wydaniu wyroku w sprawie- najpierw w sprzeciwie od wyroku zaocznego i następnie w apelacji. Wcześniej, przyznając się do winy w postępowaniu przygotowawczym, oskarżony odmówił składania wyjaśnień. Reguły doświadczenia procesowego przekonują zaś, że gdyby faktycznie wyłącznie trudna sytuacja ekonomiczna (a nie wybór oskarżonego) była powodem niezapłacenia podatków, to oskarżony powołałby się na tę okoliczność już przy pierwszym przesłuchaniu, a nie pozostawiałby tak „ważne” argumenty na koniec postępowania. Powyższe osłabia wymowę twierdzeń apelacji o przyczynach nie uregulowania należności podatkowych w terminie i pozwala stwierdzić, że była to wyłącznie linia obrony oskarżonego, który zmierzał w ten sposób do uwolnienia się od postawionych mu zarzutów.

Nie ma wreszcie racji obrońca kiedy twierdzi, że nastąpiło przedawnienie karalności czynów zarzuconych oskarżonemu, w związku z czym należało umorzyć postępowanie w sprawie.

Otóż karalność wykroczenia skarbowego - zgodnie z art. 51 § 1 kks - co do zasady ustaje jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok, z tym zastrzeżeniem, że bieg przedawnienia karalności wykroczenia, które polegało na uszczupleniu należności publicznoprawnych (a taką cechą miały wykroczenia oskarżonego), rozpoczyna się dopiero z końcem roku, w którym upłynął termin płatności tych należności (wniosek z art. 51 §1 kks z zw. z art. 44 §3 zd.l kks). Tak więc w przypadku czynów oskarżonego bieg przedawnienia rozpoczął bieg najwcześniej z końcem 2011 roku. W tym rocznym okresie wszczęto jednak przeciwko oskarżonemu postępowanie (przesłuchanie w charakterze podejrzanego miało miejsce 10 grudnia 2012 roku), w związku z czym okres przedawnienia karalności popełnionych przez niego wykroczeń uległ przedłużeniu - zgodnie z art. 51 §2 kks - o okres kolejnych 2 lat. Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że do przedawnienia karalności czynów oskarżonego nie doszło.

Właściwy jest także wymiar kary orzeczonej wobec oskarżonego. Sąd trafnie ocenił zawinienie oskarżonego i stopień społecznej szkodliwości jego czynów, oszacował jego możliwości płatnicze oraz należycie uwzględnił wszystkie inne okoliczności, które winny mieć wpływ na określenie wysokości kary a sprecyzowane w art. 12 i 13 kks. Kara 2.000 złotych grzywny odpowiada wadze czynów oskarżonego i nie jest surowa biorąc pod uwagę wysokość należności publiczno skarbowej, którą swoimi zachowaniami oskarżony naraził na uszczuplenie oraz z uwagi na dotychczasową karalność oskarżonego. Wreszcie, kara w orzeczonej wysokości jest konieczna do zapewnienia realizacji celów kary.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylecia lub zmiany wyroku z urzędu, dlatego też wyrok ten, jako słuszny, utrzymał w mocy.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 635 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks sąd odwoławczy zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa, albowiem przemawiała za tym jego sytuacja materialna, oceniana przy uwzględnieniu obciążenia finansowego nałożonego zaskarżonym wyrokiem.